

En Sulat ni Pablo ten

TAGA FILIPOS HIDI

Paliwanag Tungkul ten Libru

En Sulat ni Pablo ten Taga-Filipos hidi ay para ten dipalongu a simbaan a intatag ni Pablo ti Europa ti Macedonia, essa a prubinsiya ti Roma. Insulat na iyád dikona a nakapiresu siya. Rendiyán siya tenhud nen pángkontra nen agum a manggagawa a Cristiano sakay mabalisa siya gapu ten liwat a toldu a magkalat ten simbaan ti Filipos. Konapamanhud, ay ketan ti sulatid a iddi en kasayaan sakay págtiwala a en paliwanag ay en pághahud ni Pablo ti matibay a pánnampalataya kánni Jesu-Cristo.

En pinakapaksa ni sulatid a iddi ay pasalamatan en mánnampalataya hidi ti Filipos ten tulung a impatawid di kánni Pablo ten panahun nen matindi a pangangailangan. Ingkagi na háddi en págtiwala na dikodi, tánni magkahud hidi ti begsák isip sakay págtiwala dikona ten panahun nen problema. Pinayuwana na hidi a magin magpakababa a kona kánni Jesus sakay awan paakit ten págmataas sakay makasadili a kagustuwana. Impaalala na dikodi a en biyag di kánni Cristo ay kaluub nen Diyo a tinanggap di ten pamamag-itau nen pánnampalataya bakán a ten págtupad di ten Kautusan nen Judio hidi. Inlinaw na en kasayaan sakay kapayapaan a inyatád nen Diyo ten magpasakup hidi kánni Cristo.

Ti sulatid a iyád ay inlinaw na en kasayaan, tiwala, páhkakaessa sakay pángtulos-tulos ten pánnampalataya sakay kákkabiyaq a Cristiano. Binanggit bi háddi ni Pablo en tunay a págmahal na ten kákkapatkaka hidi ti Filipos.

Lasán nen Libru

Sapul 1:1-11

Sadili a patunay ni Pablo 1:12-26

En biyag kánni Cristo 1:27-2:18

En planu hidi para kández Timoteo sakay Epafradito 2:19-30

En babala hidi tungkul ten kadima sakay ten panganib hidi 3:1-4:9

Ti Pablo sakay en amigu na hidi ti Filipos 4:10-20

Katapusan 4:21-23

1 ¹Iyád a sulat ay gubwat kández Pablo ay ti Timoteo a alipin ni Cristo Jesus.

Para ten atanan nen taga-Filipos a tolay nen Diyos a nákpagkaessa kández Cristo Jesus, sakay ten pinunu hidi kona bi ten katulung di hidi a mangasiwa ten simbaan. ²Pagpalaán kam nen Diyos a Ama tam sakay nen Panginoon a ti Jesu-Cristo ti kapayapaan.

En Dasal ni Pablo Para ten Taga-Filipos hidi

³Pirmiyák a magpasalamat ten Diyos kada maisip takam. ⁴Tunayák ti saya kada idasal takam a atanan. ⁵Magpasalamaták gapu ten káttulung moy dikoku ten págpakapospos ten Maganda a Bareta sapul ten purumeru a aldew a hanggan nadid. ⁶Siguraduwán ku dikomoy a en maganda a gamet a sinapulan nen Diyos dikomoy, ay tapusán na a hanggan ten Aldew nen kássoli ni Cristo Jesus. ⁷Mahal takam a tarud, kaya dapat la a pahalagaan takam ti kona háddi. Gapu nagin kaguman takam ten tungkulin a inyatád nen Diyos dikoku, mentras a patunayan ku en Maganda a Bareta sakay ibahagi maski nadid a pumáppiresuwák. ⁸Tukoy nen Diyos a en kákkaammaw ku dikomoy ay kona ti kadikál ten págmahal ni Cristo Jesus dikomoy.

⁹Idáddasal ku a en págmahal moy ay tulos-tulos a lumagu a tehud a karunungan sakay pággintendi, ¹⁰tánni mapili moy en pinakamahalaga. Ni magkakonahud, káddemát ni Cristo ay demáttan na kam a malinis, sakay awan ti kapintasan. ¹¹Sakay en biyag moy ay maputat ti mákgaganda a katangian a gubwat kández Jesu-Cristo, para ten karanganan sakay kapuriyan nen Diyos.

Ti Cristo en Biyag

¹²Kákkapatkaka ku hidi, gustu ku a matukuyan moy a en nangyari dikoku ay nakatulung ti dikál ten kállawak nen Maganda a Bareta.

¹³Kaya natukuyan nen atanan a guwardiya ten palasyu sakay nen agum pa hidi a ked háddi, a sikán ay nepiresu gapu tagapagserbiyák ni Cristo.

¹⁴Sakay en kakpalan ten kákkapatkaka hidi ay mas tummibay en tiwala di ten Panginoon, kaya lalu a binumegsák en isip di a awan ti ánteng a ipangaral en upos nen Diyos.

¹⁵Ipangaral ngani nen agum ti Cristo gapu la ten inggit di sakay pákpágtatalu, peru en agum ay mangaral a tehud a katapanan. ¹⁶Gamítán di iyád gapu ten págmahal, tukoy di a nakapiresuwák gapu ten págpaturay ku ten Maganda a Bareta. ¹⁷Mangaral en agum Peru awan ti katapanan, nan gapu la ten makasadili di a kagustuhan, gustuwák di la a pasaketan mentras a pumáppiresuwák. ¹⁸Peru awan la iyán a atanan dikoku, ikasaya ku pa ngani. Mahalagaid ay mepangaral ti Cristo, tapat man oni awan.

Essa ku paid a ikasaya,¹⁹ ay en pag-asá ku a balang aldew, gapu ten dasal moy hidi sakay ten tulung nen Ispiritu ni Jesu-Cristo ay makaluwasák ti págpíresuwanidi.²⁰ En gugustu ku sakay asaan ku ay awanák magkulang ten tungkulin ku, nan ten atanan a pagkakataun lalu dán nadid ay magkahudák ti begsák isip. Tánni ten pamamag-itán ku, mabiyag man oni matay ay mapapuriyan ku ti Cristo.²¹ Gapu para dikoku, biyag kuwidi ay para kánni Cristo. Ni matayák ay mas higit pa en pakinabang ku.²² Peru ni biyagák ay makagamíták padi ti mággaganda a bagay, kaya awan ku tukoy ni hádfa i piliyán kuwid.²³ Mahirap a magpili ten duwwa a bagay. Gustu kuwid ay matay dán tánni makaguman ku dán ti Cristo, gapu iyád i mas magandaid para dikoku.²⁴ Peru para ten kapiyyaan moy ay mas maganda ni manatiliyák palla a biyag.²⁵ Kaya siguraduwák a mabiyagák padi sakay makaguman moy, tánni matulungan takam a makapagtulos-tulos a tehud a kasayaan ten pánnampalataya moy.²⁶ Tánni ni makagumanák moy dámmman a ruway ay magkahud kam ti katuwiran a mepagmadikállák moy ten biyag moy a tehud a pákpagkaessa kánni Cristo Jesus.

²⁷Kaya ngani kákkapatkaka ku hidi, en mahalaga ay mabiyag a ayun ten Maganda a Bareta ni Cristo. Tánni makasoliyák man haán oni awan, ay nakasiguraduwák a manatili kam a matatag ten eessa a layunin. Sakay mamagkakaguman kam ten pákpaglaban para ten pánnalig ten Maganda a Bareta.²⁸ Dyan kam manteng ten kadima moy hidi, gapu iyád i palatandaanid a mepahamak hidi sakay sikam ay maligtas, gapu en Diyos i mangatáddid dikomoy ti katagumpayan.²⁹ Gapu inátdenan na kam ti karapatan a magserbi kánni Cristo, bakán la a manalig dikona, nan magtiis bi para dikona.³⁰ Kaguman takamon ten pákpaglaban a netan moy a ginamet ku tenhud pa, sakay kona ten nabareta moy a hanggan nadid ay gággamitán ku padi.

En Págpakababa ni Cristo

2 ¹Nadid, gapu en biyag moy kánni Cristo ay mangpabegsák dikomoy, sakay en págmahal na ay mangpasaya dikomoy. Tehud kam a pákpagkaessa ten Banal a Ispiritu, sakay tehud kam a kabaitan sakay págmalašakit ten agum.² Agidán ku dikomoy a pasayaánnák moy ti hustu, magkahud kam ti essa a kaisipan, essa a págmahal, essa a pusu sakay kagustuwan.³ Dyan kam maggamer ti ányaman a bagay gapu la ten kagustuwan moy a metanyag, nan magpaketababa kam sakay dyan moy isipán a mas mataas kam nan ten agum.⁴ Isipán moy en para ten kapiyyaan nen agum, bakán la a para ten sadili moy a kapiyyaan.⁵ Dapatid, ay en kaisipan moy ay kona ten kánni Cristo Jesus.

⁶ Maski ni tunay siya a Diyos,
ay awan na impilit en sadili na a pumantay ten Diyos.

- ⁷ Nan kinusa na a tinanggiyan a magin kapantay nen Diyos,
sakay nagin kona ten essa a alipin.
Neenak siya a kona ten karaniwan a tolay.
Sakay dikona magin tolay ti Cristo,
- ⁸ ay nagsakay a magin masunurin ten Diyos hanggan
kamatayan,
maski ten kákkatay na ten kudus.
- ⁹ Kaya inlangkaw siya nen Diyos ten kalangkawan a lugar dilanget
sakay inátdenan siya ti ngaran a kataasan ten atanan a ngaran.
- ¹⁰ Tánni ten ngaran ni Jesus
ay lumuhud en atanan dikona,
en ked dilanget, ked ten luta, sakay en ked ten mundu nen patay
hidi.
- ¹¹ Sakay atanan ay magpahayag a ti Jesu-Cristo en Panginoon,
ten kapuriyan nen Diyos Ama.

Magdemlag a kona ten Simbuwan

¹² Kaya ngani, mahal ku hidi dapat ay mas masunurin kam nadid nan
dikona kagumanák moy palla. Sumunud kam a tehud a ánteng sakay
pággalang ten Diyos hanggan magin ganap en kaligtasan moy. ¹³ Gapu
en Diyos en mangatád dikomoy ti sor sakay begsák a maggamer ten
kaluuban na.

¹⁴ Gamítán moy en atanan a bagay a awan ti reklamu sakay pamágtalu-
talú, ¹⁵ tánni magin malinis kam sakay awan ti kapintasan a anak
nen Diyos ten ditángnga nen tolay hidi a liwat ti kákkabiyag sakay
mágkadukáks. Ni magkakonahud, ay magin demlag kam dikodi a kona
ten biton a magdemlag dilanget, ¹⁶ mentras a ipangaral moy dikodi en
mensahi a makapangatád ti biyag. Káddemát ni Cristo ay mepagmadikál
takam gapu awan nawanan ti kabuluhan en pagud ku.

¹⁷ En pánnampalataya moy sakay págservi ten Panginoon ay kona ten
handug a iyalay moy dikona. Sakay en digi ku ay mebuhsus a mekuyug
ten handug moy. Ni magkakonahud ay ikasaya ku sakay mákpagsayaák
dikomoy. ¹⁸ Kona labi hud, dapat kam a magsaya sakay mákpagsaya kam
dikoku.

De Timoteo sakay ti Epafroditó

¹⁹ Ni ipagkaloob nen Panginoon a Jesus ay paangayán ku haán a
pagdaka ti Timoteo tánni bumegsák isip kuwidi ni matukuyan ku dikona
en kalagayan moy. ²⁰ Awan ti makaparehu dikona ten pákpagkaessa na
dikoku ten págmalaasakit ten kapiyyaan moy. ²¹ Gapu en gustu nen agum
ay en pangasadili di la a kapiyyaan, bakán a en para kánni Jesu-Cristo.
²² Tukoy moy labi en katapatan ni Timoteo. Magkaguman kami a kona

ten matama a magserbi alang-alang ten Maganda a Barea. ²³Gustu ku nakuwan a paangayán siya haán ni matukuyan ku dán ni ánya i mangyariyid dikoku háddi. ²⁴Umasaák ten Panginoon a awan dálá magmalay ay makaangayák haán.

²⁵Naisip ku a kailangan a paangayán haán ti Epafrodit. Siya ay kaparehu ku a manggagawa sakay sundalu nen Diyos, pinaangay moy siya háddi tánni tulunganák na. ²⁶Tunay dán sor naid a ketan na kam haán a atan. Mabalisa siya a tarud gapu natukuyan moy a nagkasakit siya. ²⁷Nagkasakit ngani siya ti mahigpit a ngari-ngari na dán a ikatay. Peru kinagbiyan siya nen Diyos sakay bakán la a siya nan pati sikán, sakay nakaiwasák ti purus dálá a kalungkutan. ²⁸Kaya ngani gustu ku dán a paangayán siya haán tánni masaya kam a maketa dikona a ruway. Sakay tánni maibut dán en kákkabalisa ku. ²⁹Kaya tanggapán moy siya a tehud a kasayaan bilang essa a kapatkaka ten Panginoon. Igalang moy en tolay hidi a kona dikona, ³⁰gapu ngaringari dán siya a matay para ten págsberbi na kánni Cristo tánni tulunganák na ten tulung a awan moy magamet para dikoku.

En Tunay a Pagkamatuwid

3 ¹Bagu ku a tapusán i sulat kuwidi ay gustu ku a kagiyán dikomoy kákkapatkaka ku hidi, a magsaya kam ten Panginoon. Awanák magsasawa a mángruway a isulat dikomoy bagayid a hidi iyád a nesulat ku dán tenhud, para labi iyád ten kapiyyaan moy.

²Magingat kam ten tolay hidi a kumán a isip hayup, masássorán hidi a maggamet ti madukás, sakay ipilit di a kailangan en págturi. ³Alalahánan moy a bakán a hidi en tatarudan a turi nan sikitam, gapu sambaán tam en Diyos ten pamamag-itan nen Ispiritu na sakay ked kánni Cristo Jesus en kasayaan tam. Awan kitam magtiwala ten págturi sakay ten agum pa hidi a serimonya a ipáppasunud di. ⁴Sabagay tehudák a sapat a dahilan para mangtáttawid ti hidi iyád a serimonya. Ni isipán nen deyaman a tehud siya a katuwiran a magtiwala ti hidi iyád a gamet ay mas laluwák dán. ⁵Tinuriyák ten kawalu a aldew sapul ten neenak ku. Sikán ay Hebreo, tunay a Israelita, sakay gubwat ten lahi ni Benjamin. Ni kássunud ten kautusan a sássunudán nen Judío hidi en págguronan, sikán ay Pariseo. ⁶Gapu ten sigasig ku a sumunud, ay inusig ku en simbaan. Ni ten pagkamatuwid ayun ten kássunud ten Kautusan ay awan ti mepintas dikoku. ⁷Peru en bagay hidi a imbilang ku tenhud a pakinabang ay imbilang ku nadid a awan ti kabuluhan, alang-alang kánni Cristo. ⁸Imbilang ku dán a awan ti kuwenta en atan a bagay bilang kapalit nen mas lalu a mahalaga, en pákkatenggi kánni Cristo Jesus a Panginoon ku. En atan a bagay ay imbilang ku dán a basura tánni makao ku la ti Cristo, ⁹sakay mákpagkaessa dikona.

En pagkamatuwid ku ay bakán a ten pamamag-itán nen págsunud ten Kautusan, nan ten pánnampalataya kánni Cristo, iyád ay gubwat ten Diyos ten pamamag-itán nen pánnampalataya.¹⁰ En gugustu ku nadid ay makilala ti Cristo ti hustu, maranasan en kapangyariyan nen kákkabiyag na a ruway, mákbahagi ten tinággad na a hirap sakay pumarehu dikona pati ten kákkatay na,¹¹ ten pag-asa a mabiyagák bi a ruway.

Magtulos-tulos Hanggan ten Hangganan

¹² Awan ku kagiyán a nagamet ku dán en bagay hidi a gustu ku a gamítán oni awanák dán makagamet ti kasalanan. Kaya pakapilitán ku a matanggap en piremyu a siya en dahilan nen pángdulaw ni Cristo Jesus dikoku.¹³ Kákkapatkaka ku hidi, awan ku ipalagay a natanggap ku dán i piremyuwid a iyád. Nan en gággamitán ku nadid ay limunán en nakalipas sakay gamítán ku en atanan a kaya ku para mademát en tamuwán ku.¹⁴ Kaya magtulos-tulosák a tamu ten hangganan tánni matanggap ku en piremyu, a awan ti agum nan en pángdulaw nen Diyos dikoku para ten biyang dilanget ten pamamag-itán ni Cristo Jesus.¹⁵ Kona haán i dapati a magin ugali tam a mágkatatag dán ti pánnampalataya. Peru ni en agum dikomoy ay iba en ugali di ay ilinaw iyád nen Diyos dikomoy.¹⁶ Mahalagaid ay itulos-tulos tam la en gággamitán tam nadid.

¹⁷ Kákkapatkaka ku hidi, arigánnák moy, sakay magadal kam ten mangunonud hidi ten halimbawa a impeta mi dikomoy.¹⁸ Kona ten pirmi ku kákkagiyán dikomoy, sakay nadid ay isanget ku a ruwayán, makpal a mabiyag nadid a bilang kadima nen kudus ni Cristo.¹⁹ Kapahamakan sangpáttán diyid gapu diyusán diyid ay en kagustuhan nen báaggi di. Ipagmadikál di pa en bagay hidi a dapat nakuwan a ikasaniki di, sakay en páppospusán di dálla ay en bagay hidi ti munduwiday.²⁰ Peru dilanget i tatarudanid a banuwan tam. Kaya tunay en kasayaan tam a maguray ten Tagapagligtas tam, en Panginoon a ti Jesu-Cristo a gubwat dilanget.²¹ Káddemát ni aldewid a iyud, ay palitan na en báaggi tam a pangluta ti maluwalhati a kona ten báaggi na, gamítán na en kapangyariyan a mangsakup ten atanan a bagay.

En Bilin hidi

4 ¹Kaya ngani mahal ku hidi a kákkapatkaka a kaammawan ku a tarud, sikam en kasayaan ku sakay ipagmadikál takam! Magpakatatag kam ten Panginoon. ²Sikam Euodia sakay Sintique ipákpágguron ku dikomoy, magkasundu kamon bilang matkaka ten Panginoon. ³Sakay siko, tapat ku a kaguman, tulungan mu i duwwaid a iyád a bábbi. Tummulung bi hidi dikoku ten págpahayag ten Maganda a Bareta, kaguman de Clemente sakay ten agum pa hidi a kakagumanan ku. En ngaran di ay nakasulat ten libru nen biyag.

⁴Magin masaya kam nakuwan a pirmi ten pákpakgaessa moy ten Panginoon. Iruway ku dámman a kagiyán: magsaya kam!

⁵Ipeta moy en kabaitan moy ten atanan. Adeni dán a dumemát en Panginoon. ⁶Dyan moy kabalisaan en ányaman a bagay, nan agidán moy ten Diyo en atanan nen kailangan moy ten pamamag-itán nen dasal a tehud a pasalamat. ⁷Sakay en kapayapaan a awan maabut nen isip nen tolay en mangbantay ten pusu moy sakay ten isip moy ten pamamag-itán ni Cristo Jesus.

⁸Katapusan kuwid a makagi kákkapatkaka, ay dapat moy a idátton ti isip moyen en bagay hidi a karapatdapat sakay kapuri-puri: en bagay hidi a tatarudan, marangal, matuwid, malinis, maganda, sakay kagalang-galang. ⁹Igamet moy en atanan a natukuyan moy, natanggap, nasanig sakay netan dikoku. Ni magkakonahud, ay pumirmi dikomoy en Diyo en kapayapaan.

Salamat ten Tulung Moy

¹⁰Tunay saya kuwidi ten Panginoon gapu nabati ku dámman a ruway en págmalašakit moy dikoku, kállipas nen nalay a panahun. Tukoy ku a awanák moy nalinunan. Kaya la, awan kam ti pagkakataun a tumulung dikoku. ¹¹Kagiyán ku iyád dikomoy bakán a gapu aryokan takam ti tulung, gapu natutunan ku dán a makontentu ányaman en kalagayan ku. ¹²Naranasan ku dán a maghikahus, sakay sumagana. Natutunan ku dán a makontentu ten ányaman a katayuhan: en mabássug oni magaláp, en kasaganaan oni lubu-lubus. ¹³Atananid a iyád ay magamet ku gapu ten begsák a gubwat kánni Cristo.

¹⁴Konapamanhud, ay magpasalamaták ten káttulung moy ten kahirapan ku. ¹⁵Tukoy moy labi a taga-Filipos hidi, dikona lummakadák ti Macedonia sakay magsapul palla ten pángngaral ten Maganda a Bareta, ay sikam la en simbaan a tummulung dikoku; sakay sikam la en nakaguman ku ten kasaganaan sakay ten kahirapan. ¹⁶Maski dikona kedák dán ti Tesalonica, ay bakán la pepensangan a pinatawidanák moy ti tulung. ¹⁷Bakán a gustu kuwid ay makatanggap la ti tulung dikomoy, nan gustu ku a matanggap moy en pagpapala hidi a gapu ten pággatád moy. ¹⁸Iddi nadid en katibayan nen subra-subra a tulung moy dikoku. Subra pa ten pangailangan ku en tulung a tawid ni Epafrodit. Hidi iyád ay masárrub a handug ten Diyo, handug a katanggap-tanggap sakay makasaya dikona. ¹⁹Sakay gubwat ten sagana a kayamanan na, ay iyatád nen Diyo ku en atanan nen kailangan moy ten pamamag-itán ni Cristo Jesus. ²⁰Puriyán en Diyo tam sakay Ama a awan ti katapusan! Amen.

Dimudyán a Págbatí

²¹Ikumustaák moy ten atanan a tolay nen Diyo a mánnampalataya kánni Cristo Jesus. Mákkumusta bi en kákkapatkaka tam hidi a kaguman

ku háddi. ²²Atanan nen tolay hidi nen Diyos a ked háddi ay mákkumusta,
lalu dán ten tagapagserbi hidi ten palasyu nen Emperador.

²³Pagpalaán kam nakuwan nen Panginoon tam a ti Jesu-Cristo.